

УДК 811.111'373.21

EFFECTIVE PLANNING OF A PRACTICAL ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES (ESP) LESSON FOR IT STUDENTS**ЕФЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІТ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ****Doronina N./ Дороніна Н.В.***Ph.D. in Historical Sciences/к.іст.н.*ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6834-725X>**Lazorenko L./ Лазоренко Л.В.***PhD in Pedagogical Sciences, as.prof. / к.пед.н., доц.*ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0067-7471>*Taras Shevchenko National University of Kyiv**Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

Анотація. Стаття присвячена дослідженню ефективних сучасних методик планування практичного заняття з іноземної мови для студентів ІТ спеціальностей, показано необхідність пошуку оптимальної організації практичного заняття з англійської мови професійного спрямування із урахуванням специфіки ІТ сфери. Проаналізовано сучасні дослідження видатних вчених у галузі планування, показано переваги. Висвітлено проблему розробки плану та керування навчальним процесом у вищому навчальному закладі на основі двох загальних підходів до створення навчального плану. Розглядаються ключові принципи планування для підвищення ефективності заняття та відповідності потребам аудиторії. Доведено необхідність впровадження студентоцентрованої моделі навчання, що підкреслює необхідність врахування індивідуальних особливостей, здібностей, інтересів та потреб кожного студента. Наведені та детально описані ключові елементи та компоненти, цілі заняття. Представлено конкретні кроки підготовки плану заняття, шаблон з приблизним планом заняття. Деталізовано дев'ятиступінчастий процес, який містить етапи навчання, що є корисним для планування послідовності ефективного заняття і показано як використання цих етапів разом із таксономією навчальних цілей Блума допомагає розробити цікаві та змістовні заняття.

Ключові слова: планування практичного заняття, англійська мова професійного спрямування, ІТ сфера, студентоцентрована модель навчання, етапи навчання, шаблон плану заняття

Метою статті є довести необхідність планування практичного заняття з іноземної мови професійного спрямування для студентів ІТ спеціальностей і запропонувати конкретні кроки підготовки плану заняття (з приблизним планом) у вищому навчальному закладі з урахуванням специфіки ІТ сфери.

Вступ.

В сучасних умовах глобалізації постає нагальна проблема розширення міжнародних взаємозв'язків та професійних можливостей спеціалістів у сфері інформаційних технологій, що робить необхідним навчання іноземної мови для студентів ІТ спеціальностей.

Володіння іноземною мовою відкриває перед ними не лише можливості для ефективного спілкування з колегами та партнерами з інших країн, але й надає доступ до важливих інформаційних ресурсів, участі в міжнародних проектах та працевлаштування в ІТ-компаніях з міжнародним досвідом.

Попри існуючі методи та підходи до навчання, ефективне планування практичного заняття в університеті залишається завданням, що потребує

подальшої уваги та вдосконалення. Систематичний аналіз та розробка ефективних стратегій планування практичних занять з іноземної мови, спеціально адаптованих до потреб та характеристик студентів ІТ спеціальностей є на сьогоднішній день невід'ємною частиною навчального процесу.

Питання планування занять в методиці викладання іноземних мов, особливо для немовних спеціальностей, вивчається протягом останніх десятиліть, але поява сучасних технологій та швидкий розвиток глобального світу у свою чергу зумовили зріст вимог до навчання іноземним мовам для студентів ІТ. Вже у 80-90-х роках ХХ століття викладачі та дослідники у галузі мовної педагогіки розпочали активно вивчати питання ефективного навчання іноземних мов для студентів, які спрямовані на вивчення інформаційних технологій. Однак, з появою нових технологій та підходів до навчання, таких як комунікативний підхід, інтерактивні методи, інтеграція технологій в навчальний процес, дослідження в цій галузі стали ще активнішими та більш специфічними.

На сьогоднішній день існують численні роботи, що вивчають різні аспекти планування занять з іноземних мов для студентів немовних спеціальностей, такі, як використання відповідних методів і технік, адаптація матеріалів до потреб аудиторії, впровадження інтерактивних засобів та технологій у навчальний процес тощо. Такі дослідження спрямовані на пошук оптимальних стратегій навчання, які забезпечують ефективне опанування мовою студентами спеціальностей ІТ та підвищують їхню мотивацію та зацікавленість у процесі навчання.

На нашу думку задача ефективного планування практичного заняття з іноземної мови для студентів ІТ спеціальностей виступає як важлива складова процесу навчання, що вимагає систематичного аналізу та розробки нових стратегій з метою підвищення якості навчання та досягнення високих результатів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідження в галузі навчання показують, що ефективно планування практичного заняття з іноземної мови має безліч переваг. По-перше, воно сприяє підвищенню мотивації та залученості студентів до навчального процесу. Добре сплановане заняття, що має чітку структуру та використовує різноманітні методи та засоби навчання, стимулює інтерес студентів та забезпечує активну участь у заняттях. (Fuertes, H. G. Et al. 2023, Fang, S., & Lu, D. 2023). По-друге, ефективно планування сприяє кращому розумінню та засвоєнню матеріалу. Використання різноманітних методів навчання та чітка структура заняття допомагають студентам ефективно опанувати іноземну мову, покращуючи як рівень комунікаційних навичок, так і розуміння мовних концепцій. (Thompson, C., et al. (2024)). По-третє, планування занять з іноземної мови сприяє розвитку критичного мислення та аналізу. Впровадження практичних завдань, проектної роботи, дискусій та інших активних методів навчання стимулює студентів до аналізу та оцінки інформації, що сприяє формуванню критичного мислення та розвитку аналітичних навичок.

(Villacís Villacís, W. G., & Hidalgo, C. (2022). І нарешті, ефективно планування практичного заняття з іноземної мови дозволяє максимально ефективно використовувати навчальний час, що є ключовим фактором для досягнення успіху в навчанні студентів. (Ямшинська, Н. та ін. (2023).

Питання планування практичного заняття у вищих навчальних закладах вивчали у своїх роботах такі видатні іноземні дослідники, як Б. Блум, К. Робертсон, Р. Аклем, Р. Крафволь, Д. Ньюбл, Р. Кеннон, Л. Андерсон, С. Амброуз та ін. Серед українських науковців слід згадати О. Кучеру, Т. Суродейкіну, Н.І. Дичку, О.В. Павленко, А. Пазяк, Л.М. Лазаренко, Ю.В. Панасюка.

Рекомендації щодо планування та проведення практичних занять дають Ньюбл та Р. Кеннон (1995) Вони пропонують створювати на занятті позитивну, творчу атмосферу, використовуючи ефективні методи для стимулювання активної участі студентів та надання зворотного зв'язку для планування та проведення практичних занять. У своїй роботі "How learning works: 7 research-based principles for smart teaching" (2010) науковці також розглядають і описують 7 принципів розумного викладання, які підкреслюють важливість когнітивної діяльності, індивідуальних особливостей, активного навчання, емоцій, пам'яті, метакогнітивних навичок. На нашу думку, ці принципи важливі при плануванні практичного заняття з іноземної мови.

Тему планування практичного заняття з іноземної мови вивчають також українські вчені. Наприклад, О.Ю. Кучера та Т. В. Суродейкіна (2019) описують методи розвитку критичного мислення із залученням таксономії Блума на уроках англійської мови, які можуть бути використані для підвищення ефективності практичного заняття. Важливість розвитку критичного мислення у студентів технічних ВНЗ на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням у своїй статті розкриває А. Пазяк (2023). Автор пропонує такі методи та прийоми, як анотування та аналіз текстів професійної спрямованості, вирішення проблемних завдань, дискусії та дебати для використання розвитку критичного мислення. Метод проектів у процесі вивчення англійської мови студентами немовних спеціальностей пропонує та описує Л.М. Лазаренко (2019). Автор стверджує, що метод проектів допомагає студентам розвивати критичне мислення, а також такі soft skills, як самостійна робота, творчий підхід, комунікація. Вона також наводить приклади проектів, які можна використовувати на заняттях з англійської мови професійного спрямування.

Таким чином, ми бачимо, що в науковій літературі присутні роботи, які вивчають певні аспекти планування заняття, але немає дослідження, яке б торкалося саме планування заняття для студентів ІТ спеціальності вищих навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу.

Навчальний процес є комплексною діяльністю людини, яка містить такі загальні компоненти як знання предмета, визначення мети та характеру навчального процесу, взаємодію зі студентами (практичні заняття, лекції, обговорення, проектні роботи тощо) та керування навчальним процесом.

Те, наскільки добре виконуються ці завдання, безпосередньо впливає на якість навчального досвіду, який отримують студенти. Проблема розробки плану та управління навчальним процесом є відповідальністю викладача і перш за все треба визначитись яким з двох загальних підходів до створення навчального плану викладач буде керуватись:

- орієнтація на зміст або визначення необхідних тем. Цей підхід передбачає визначення необхідних тем та підтем, які будуть вивчатися на занятті. Викладач обирає теми з урахуванням програми курсу, рівня підготовки студентів, а також їхніх потреб та інтересів;

- систематичний, орієнтований на навчання, тобто по суті, спочатку треба вирішити, чого студенти мають навчитися, а потім з'ясувати найефективніші методи. Цей підхід ґрунтується на визначенні цілей навчання, яких мають досягти студенти на занятті. Після визначення цілей викладач обирає методи та засоби навчання, які допоможуть студентам досягти цих цілей.

Ефективне планування заняття є основою ефективного навчання. План є посібником для викладача щодо того, *куди* йти і *як* туди потрапити.

Перш за все визначимо декілька ключових **принципів** планування, щоб заняття було ефективним та відповідало потребам аудиторії.

- Перший принцип – *відбору і розподілу інформації*, це саме той об'єм інформації на занятті, який необхідно взяти.
- Другий принцип – *принцип послідовності у викладенні інформації*. Освітній процес та заняття повинні мати чітку структуру та логіку, всі його компоненти повинні бути взаємопов'язані та послідовні. Поетапне введення нового матеріалу, поступове наростання складності завдань та систематичне повторення вивченого сприяють кращому засвоєнню знань та навичок.
- Третій принцип – *принцип науковості*. Зміст освітнього процесу та заняття має ґрунтуватися на наукових знаннях, фактах та теоріях, відповідати сучасному рівню розвитку науки, техніки та технологій. Використання науково-дослідних методів та новітніх розробок у галузі освіти може допомогти покращити якість навчального процесу.
- Четвертий принцип – це *принцип поглинання та інтеграції*. Тобто, наприкінці розділених частин інформації на занятті має бути їх поєднання для розуміння картини цілого.
- Ще один принцип – *зв'язок з життям та практикою*. Зміст освітнього процесу та заняття має бути пов'язаний з реальним життям та практикою, відповідати потребам суспільства та ринку праці.

Використання автентичних матеріалів, прикладів з реального життя та практичних завдань може допомогти студентам краще зрозуміти та застосувати набуті знання та навички. Впровадження студентоцентрованої моделі навчання підкреслює необхідність врахування індивідуальних особливостей, здібностей, інтересів та потреб кожного студента при плануванні освітнього процесу та заняття. Використання диференційованих підходів та завдань, урахування різних стилів навчання може допомогти кожному студенту

досягти успіху. Застосування сучасних методів та технологій навчання, таких, як інформаційно-комунікаційні технології, електронні навчальні ресурси, може допомогти зробити навчання більш динамічним, цікавим та ефективним. На останньому етапі важливо регулярно оцінювати та контролювати результати навчання студентів, щоб отримати інформацію про їхні знання, навички та вміння. Використання різноманітних методів оцінювання, таких як тести, усні та письмові завдання, проекти, може допомогти отримати більш об'єктивну картину успішності студентів.

Калум Робертсон у своїй книзі “Action Plan for Teachers: A Guide to Teaching English” називає чіткі *елементи*, на які педагог має звертати увагу на занятті:

1. **Engage** (Зацікавити студентів);
2. **Study** (Навчити: елементом вивчення може бути зосередження на будь-якому аспекті мови, наприклад, граматиці чи лексичному запасі та вимові, на новій темі. Етап вивчення також може охоплювати розширення раніше викладеного матеріалу);
3. **Activate** (Активізувати знання і навички, отримані під час попередніх етапів навчання).

Залучай, досліджуй, пояснюй, розвивай та оцінюй. Ця модель дозволяє викладачеві створювати цілісні та цікаві заняття, які послідовно переходять від одного етапу до іншого.

Успішний план заняття інтегрує три ключові компоненти:

Чіткі цілі навчання мають описувати чого студенти мають навчатися протягом заняття. Їх треба формулювати так, щоб можна було виміряти та оцінити чи досягли студенти поставлених цілей. Звичайно, цілі мають відповідати віку, здібностям та попереднім знанням студентів і бути пов'язаними з навчальною програмою і мусять відповідати державним стандартам та навчальній програмі.

Навчальна діяльність має бути різноманітною, щоб утримувати увагу та залучати до процесу навчання, заохочувати студентів до активної участі та

співпраці. Також, вона має бути чітко пов'язана з цілями навчання та допомагати їх досягти.

Для перевірки розуміння можна задіяти різноманітні методи оцінювання такі, як *усні та письмові завдання, вікторини, проекти та презентації*. Студентам необхідний своєчасний та конструктивний зворотний зв'язок, щоб вони могли зрозуміти, що вони роблять добре, а над чим їм потрібно попрацювати. Результати оцінювання викладачі можуть використовувати, щоб покращити свої плани занять та навчальні матеріали.

Для створення успішних планів заняття необхідно планувати заздалегідь, дати собі достатньо часу, щоб спланувати заняття, перш ніж його провести. Дуже важливо бути гнучкими, готовими змінювати свій план заняття на ходу, залежно від потреб студентів. Важливо створити позитивну атмосферу поваги та підтримки, щоб студенти почувалися комфортно, ставлячи запитання та беручи участь у навчанні.

Визначення конкретних **цілей** навчання допоможе вам визначити, які **види навчальної діяльності** ви будете використовувати на занятті, і ці види діяльності визначатимуть, як ви будете **перевіряти**, чи були досягнуті навчальні цілі.

Callum Robertson & Richard Acklam. 2000. Action Plan for Teachers: A Guide to Teaching English. British Broadcasting Company: London.

Спираючись на наш досвід, розширюємо основні компоненти такими:

- **Навчальні цілі** (Які навчальні цілі ви хочете досягти? Чого б ви хотіли, щоб студенти навчилися?)
- **Зміст викладання** (Навчальна програма, яку ви будете пропонувати та вивчати протягом заняття)
- **Навчальна діяльність** (Як ви будете навчати студентів, які методи та завдання будете застосовувати)
- **Оцінювання** (Чи досягнуті цілі навчання?)
- **Управління часом** (Як ви структуруєте час занять?)

План заняття має бути чітким та простим для виконання, містити завдання, які зацікавлять, вмотивують студентів.

План заняття - це своєрідна карта викладача щодо того, **що** студентам потрібно засвоїти і **як** це буде ефективно виконуватися під час заняття, яка формує загальний план ваших навчальних цілей, навчальних завдань та засобів їх досягнення, і аж ніяк не є вичерпним. На нашу думку продуктивне заняття - це не те, на якому все йде точно так, як планувалося, а те, на якому студенти та викладач *навчаються один у одного*.

Враховуючи вище викладену інформацію, наводимо конкретні кроки підготовки плану заняття:

ПЕРЕД заняттям:

1. Визначаємо навчальні цілі (навчальна мета описує те, що студент буде знати або вміти робити після навчального досвіду, а не те, що буде зазнано під час навчання (тобто теми), має бути чітко пов'язаною із результатами навчання за Програмою).

Навчальні цілі мають бути:

- ✓ Чітко сформульовані
- ✓ Вільні від жаргонізму та складної лексики; описувати конкретні та досяжні завдання (наприклад, «описувати», «аналізувати» чи «оцінювати») НЕ розпливчасті завдання (наприклад, «оцінити», «зрозуміти» або «дослідити»).
- ✓ Досяжні (може бути досягнуто протягом певного періоду та представлено достатньо ресурсів).
- ✓ Демонстровані та вимірювані (може бути продемонстровано; підлягають оцінці; можна спостерігати досягнення та якість досягнень).
- ✓ Зручні (усі студенти, включаючи осіб з обмеженими можливостями, мають шанс їх досягти).
- ✓ Пов'язані з цілями курсу та Програми.

2. Плануємо конкретні навчальні заходи

Плануючи навчальну діяльність, потрібно визначити види діяльності, якими студенти мають займатись, щоб отримати знання та розвинути навички, необхідні для ефективного навчання. Навчальна діяльність має бути безпосередньо пов'язана з навчальними цілями курсу та забезпечувати досвід, який дасть змогу студентам займатися, практикувати та отримувати оцінки за конкретний прогрес у досягненні цих цілей.

Плануючи навчальну діяльність викладач має ефективно розподілити час на кожний вид (розширене пояснення чи обговорення, введення нового лексичного матеріалу, тренування тощо).

Деякі питання, які викладач має продумати заздалегідь:

- Що я буду робити, щоб пояснити тему?
- Що я буду робити, щоб подати тему по-іншому?
- Як я можу залучити студентів до теми?
- Які приклади, аналогія чи ситуація з реального життя можуть допомогти студентам зрозуміти тему?
- Що потрібно зробити студентам, щоб краще зрозуміти тему?

Важливо, щоб кожна навчальна діяльність на занятті відповідала навчальним цілям, змістовно залучала студентів до активних, конструктивних, достовірних та спільних способів та була корисна там, де студенти можуть втілити те, чого вони навчилися, займаючись цією діяльністю, та використати її в іншому контексті чи для іншої мети.

3. Плануємо оцінювання

Оцінювання надає студентам можливість продемонструвати та відпрацювати отримані знання та вміння, сформульовані в навчальних цілях, а викладачам організувати цілеспрямований зворотний зв'язок, який може коригувати подальший процес навчання. Це можуть бути усні, з вибором відповіді та заповнення пропусків тести; творчі, практичні, дослідницькі завдання; усні доповіді, презентації проектів, виступи; індивідуальні та групові проекти тощо.

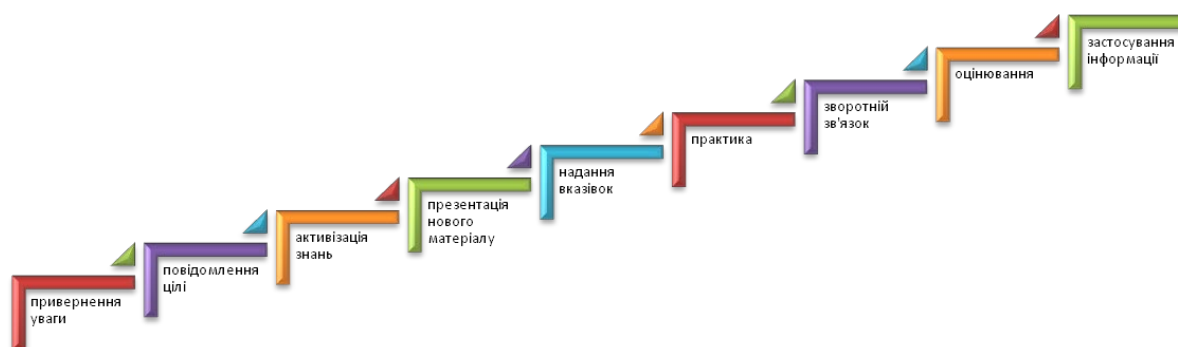
4. Плануємо послідовність заняття цікаво та змістовно

Роберт Міллс Ган'є, американський психолог-педагог, відомий своєю

роботою "Conditions of Learning" ("Умови навчання") про педагогічний дизайн, який по суті став основоположником науки про навчання, запропонував дев'ятиступінчастий процес, який містить етапи навчання, що є корисними для планування послідовності ефективного заняття. (Gagne, R.M. et al. (2004).

Використання дев'яти етапів разом із таксономією навчальних цілей Блума, допомагає розробити цікаві та змістовні заняття.

1. Приверніть увагу, запропонуйте історію чи проблему, яку потрібно розв'язати (новини та події, приклади використання новітніх технологій, відео тощо. Мета полягає в тому, щоб швидко привернути увагу та інтерес студентів до теми. Різноманітність - важливий спосіб зацікавити студентів).

2. Повідомте студентам цілі, дайте розуміння того, що вони побачать, почують та/або зроблять.

3. Активізуйте попередні знання, допоможіть студентам усвідомити нову інформацію, пов'язуючи її з тим, що вони вже знають, пригадайте попереднє заняття, інтегруйте результати діяльності в поточну тему та/або пов'яжіть попередню інформацію з поточною темою.

4. Презентуйте новий матеріал, використовуйте різноманітні методи, включаючи лекції, читання, проектну роботу, мультимедіа та інші, упорядкуйте та деталізуйте інформацію, щоб уникнути когнітивних перевантажень, міксуйте інформацію.

5. Надайте вказівки, порадьте студентам стратегії, які допоможуть їм у вивченні змісту навчання та наявні ресурсі. За потреби надайте навчальну підтримку у вигляді підказок, схем. Модельні різноманітні стратегії навчання – мнемотехніка, відображення концепцій, рольова гра, візуалізація тощо.

6. Практика потрібна для того, щоб дати студентам час для застосування отриманих знань та навичок в груповій чи індивідуальній діяльності, ставити запитання, пропонувати студентам розповісти, переглянути або повторити отриману інформацію.

7. Забезпечте зворотний зв'язок, надайте відгук про успішність студентів, щоб оцінити та полегшити навчання. Спробуйте використати зворотний зв'язок на рівні групи (виділивши поширені помилки, навівши приклади або моделі правильного використання).

8. Оцініть результативність та ефективність навчальних заходів, перевірте, чи досягнуті очікувані результати навчання. Продуктивність має ґрунтуватися на раніше заявлених цілях. Використовуйте різноманітні методи

оцінювання, включаючи тести, ігри, вікторини, інтерактивні, письмові завдання, проекти тощо).

9. Використання нової інформації в професійній діяльності -одна з необхідних умов для опанування необхідних навичок в подальшій роботі. Запропонуйте студентам застосовувати інформацію щодо їхньої спеціальності, оскільки це полегшує засвоєння за допомогою персоналізації інформації.

5. Управління часом

Перелік пріоритетних навчальних цілей допоможе приймати рішення на місці та за потреби коригувати план заняття. Оцініть, скільки часу займе кожен із видів діяльності, а потім сплануйте для кожного додатковий час. В кінці заняття заплануйте кілька хвилин, щоб відповісти на запитання, що залишилися, та підсумувати основні моменти. Управління часом є одним з найскладніших аспектів планування занять, оскільки вимагає від викладача стежити за часом, не лише за викладом і засвоєнням матеріалу. Плануючи використання навчального часу, важливо, щоб цілі були вирішені протягом наявного часу. Однак, може бути важко оцінити кількість часу, необхідного для певних видів діяльності. Плануйте додаткову діяльність або питання для обговорення. Будьте гнучкими, готові адаптувати свій план заняття до потреб студентів і зосередитись на тому, що здається більш продуктивним. Інколи все йде не за планом, особливо коли ви плануєте використовувати додаткові та альтернативні завдання та вправи. Студенти можуть поставити цікаве запитання, а дискусії можуть надати несподівані можливості для мовної роботи та практики. У цих випадках може бути доцільним відійти від плану.

6. Підсумки заняття

Закінчення заняття, що дає можливість закріпити отримані знання, корисне як для викладачів, так і для студентів. На цьому етапі викладач має перевірити розуміння студентами вивченого матеріалу та повідомити подальші інструкції (відповідно відредагувати планування подальшого навчання), підкреслити ключову інформацію, виправити непорозуміння, підвести підсумки, пов'язати ідеї заняття з концептуальною основою та/або раніше засвоєними знаннями, перенести ідеї у практичні професійні ситуації.

ПІД ЧАС заняття: презентація плану заняття

Повідомлення студентам того, що вони будуть вивчати та робити на занятті допоможе активізувати навчальний процес. Забезпечення змістовної організації навчального часу може допомогти студентам не лише краще засвоїти матеріал, але й стежити за вашою презентацією та зрозуміти обґрунтування, що лежить у основі запланованої навчальної діяльності. Ви можете поділитися своїм планом заняття, написавши короткий порядок денний на дошці або чітко розповівши студентам, що вони будуть вивчати та робити.

ПІСЛЯ заняття: рефлексія

Після кожного заняття приділіть кілька хвилин на роздуми про те, що добре спрацювало і чому, і що ви могли б зробити інакше. Визначення успішної та менш успішної організації полегшить адаптацію до непередбачених ситуацій під час заняття.

Шаблони

Шаблони планування заняття дозволяють формулювати цілі, ідеї щодо діяльності та вимоги до часу, часто є корисним способом впорядкувати свої думки. Плануючи власні навчальні заходи, не соромтеся придумати власний шаблон. Не існує жодного правильного шаблону, кожен викладач використовує різні види шаблонів, враховуючи поставлені цілі.

Зразок шаблону

Наводимо один з прикладів шаблону, щоб показати як організувати роботу студентів перед заняттями, в аудиторії та, після заняття. Вкажіть час, передбачений для кожної діяльності, теми чи концепції, які охоплюються, заходи, щоб студенти вивчили ці поняття (наприклад, читання курсів, мозковий штурм, обговорення в невеликих групах, завдання, тести тощо), необхідні ресурси (наприклад, аудіо-візуальні) обладнання, роздатковий матеріал тощо), а також методи оцінювання, які ви будете використовувати, щоб оцінити, як студенти розуміють ключові поняття (наприклад, запитання на занятті, майбутні тестові питання тощо).

Приблизний **план** заняття має включати:

- Дату заняття
- Цілі заняття та результати
- Час
- Обладнання
- Теми/ключові поняття
- Викладацьку та навчальну діяльність
- Ресурси
- Оцінювання
- Домашнє завдання

Висновки

Підсумовуючи вище викладене, слід зазначити, що ефективне планування практичних занять з іноземної мови для студентів ІТ є ключовим фактором для досягнення високих результатів навчання студентів. Добре сплановане заняття мусить мати чітку структуру, відповідати цілям та очікуванням студентів. Для досягнення поставлених цілей необхідно використовувати різноманітні методи та засоби навчання, що сприятиме активному залученню студентів до навчального процесу.

Проблеми розробки плану та керування навчальним процесом у вищому навчальному закладі на основі двох загальних підходів до створення навчального плану висвітлюють необхідність пошуку оптимальної організації практичного заняття з англійської мови професійного спрямування із урахуванням специфіки ІТ сфери. Знання ключових принципів планування підкреслює необхідність звертати увагу на індивідуальні особливості, здібності, інтереси та потреби кожного студента, студентоцентрований підхід є доцільним. Основні елементи та компоненти, цілі заняття, етапи навчання, на основі яких формуються конкретні кроки підготовки плану заняття, допомагають розробити цікаві та змістовні заняття з іноземної мови професійного спрямування в сучасному вищому навчальному закладі і

підготувати кваліфікованих спеціалістів, які в майбутньому будуть затребувані на ринку праці.

Література:

1. Ambrose, S., Bridges, M., Lovett, M., DiPietro, M., & Norman, M. (2010). *How learning works: 7 research-based principles for smart teaching*. San Francisco, CA: Jossey Bass.
2. Anderson, L. & Krathwohl, D.R. *A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. New York : Longman, 2001. 336 p.
3. Anderson, L. W. (1999). *Rethinking Bloom's Taxonomy: Implications for testing and assessment*. ED 435630.
4. Bloom, B.S., (Ed.). 1956. *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals: Handbook I, cognitive domain*. New York: Longman.
5. Fuertes, H. G., Evangelista Jr., I. A., Marcellones, I. J. Y., & Bacatan, J. R. (2023). Student engagement, academic motivation, and academic performance of intermediate level students. *International Journal of Novel Research in Education and Learning*, 10(3), 133-149. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8037103>
6. Fang, S., & Lu, D. (2023). The impact of learning motivation on student engagement in experiential learning. In *Proceedings of the 2023 7th International Seminar on Education, Management and Social Sciences (ISEMSS 2023)* (pp. 127-134).
7. Gagne, R. M., Wager, W. W., Golas, K. C., Keller, J. M., & Russell, J. D. (2007). *Principles of instructional design* (5th ed.). Wiley. <https://doi.org/10.1002/pfi.4140440211>
8. Thompson, C., Spenceley, L., Tinney, M., Battams, E., & Solomon, A. (2024). *The ultimate guide to lesson planning: Practical planning for everyday teaching* (1st ed.).
9. Callum Robertson & Richard Acklam. 2000. *Action Plan for Teachers: A Guide to Teaching English*. British Broadcasting Company: London.
10. Krathwohl, R. (2002) A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview Theory Into Practice, 41:4, 212-218, DOI: 10.1207/s15430421tip4104_2
11. Newble, D. and Cannon, R. (1995). *A Handbook for Teachers in Universities and Colleges*, third edition. London: Kogan Page Limited.
12. Villacís Villacís, W. G., & Hidalgo, C. (2022). Planning lessons for critical thinking: A way to improve learning outcomes in the English as a foreign language classroom. *Investigación y Desarrollo*, 11(1), 49-57. <https://doi.org/10.31243/id.v11.2016.642>.
13. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С.Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2003. - 320 с.
14. Дичка Н.І., Павленко О.В. Таксономія Б. Блума в навчанні англійської мови професійного спрямування в ХХІ столітті. Молодий вчений. 2017. № 12. С. 370–373.
15. Згуровський М. Основні завдання вищої освіти України щодо реалізації

принципів Болонського процесу та забезпечення вимог сфери праці / М. Згуровський // Вища школа. - Київ, 2004. - № 5/6. - С. 54-62.

16. Кучера О.Ю., Сурадейкіна Т. В. Використання таксономії Блума у процесі розвитку критичного мислення на уроках англійської мови у старшій школі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. 2019. № 42 Том 2. С. 65–71.

17. Лазаренко Л.М. Використання методу проєктів у процесі вивчення англійської мови студентами технічних спеціальностей. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Збірник наукових праць. № 67, Т. 2. 2019 р., с. 66-71.

18. Пазяк, А. (2023). Розвиток критичного мислення у студентів технічних ВНЗ на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням. *Молодий вчений*, 8 (120), 27-32. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-8-120-7>

19. Панасюк Ю.В. Особливості використання Таксономії Б. Блума у контексті розвитку когнітивних навичок студентів на заняттях з англійської мови у вищих навчальних закладах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2023 № 60 Том 2. с. 24-27.

20. Ямшинська, Н., Крюкова, Є., Куценок, Н., & Мелешко, І. (2023). Ефективне планування занять з англійської мови та його роль в управлінні класом та розвитку мовних навичок студентів. *Наукові інновації та передові технології*, 2(16), 236-247. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2\(16\)-236-247](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-2(16)-236-247)

21. <https://www.teachingenglish.org.uk/article/planning-1>

22. <https://www.algonquincollege.com/profres/lesson-planning/>

23. <https://cte.smu.edu.sg/approach-teaching/integrated-design/lesson-planning>

24. <https://studee.com/discover/lesson-planning-for-university-educators/>

Abstract. The article is devoted to the study of effective modern methods of planning a practical foreign language lesson for students of IT specialties, the necessity of finding the optimal organization of a practical EFL lesson taking into account the specifics of the IT sphere is shown. Modern research by prominent scientists in the field of planning is analyzed, and the advantages are shown. The problem of developing a plan and managing the educational process in a higher education institution on the basis of two general approaches to creating a curriculum is highlighted. The key principles of planning to increase the efficiency of the class and meet the needs of the audience are considered. The necessity of introducing a student-centered learning model is proved, which emphasizes the need to take into account the individual characteristics, abilities, interests and needs of each student. The key elements and components, as well as the objectives of the lesson, are presented and described in detail. Specific steps for preparing a lesson plan and a template with an approximate lesson plan are presented. The author details a nine-step process that includes learning stages, which is useful for planning the sequence of an effective lesson, and shows how using these stages together with Bloom's Taxonomy of Learning Objectives helps to develop interesting and meaningful lessons.

Key Words: lesson planning, ESP, IT sphere, student-centered learning model, learning stages, lesson plan template

Стаття надіслана: 31.07.2024 р.
© Дороніна Н.В., Лазоренко Л.В.